

Xavier Virella i Torras

Joan Solé Bordes

El passat dia 8 d'agost del 2023, després d'una llarga malaltia, traspassava als 72 anys, Xavier Virella Torras, que durant prop de dues dècades va ser l'ànima organitzativa del nostre IEP. Tot i que nascut a Vilanova, va passar la seva infantesa i primera joventut a Portugal per motius familiars de caràcter laboral fins que va retornar a Vilanova el 1971 amb el seu pare, Albert Virella Bloda, i el seu oncle Joan. Va participar en les activitats d'entitats vilanovines com l'AE-Talaia i, el 1976, va ser un dels promotors de l'Institut d'Estudis Penedesencs, a més de membre fundador.

Incorporat ben aviat a la junta directiva de l'entitat, durant la dècada del 1980 i 1990 va exercir la tasca de secretari i també de gestor, de manera que l'organització de les nombroses activitats de l'entitat, en especial les sortides "Coneguem el Penedès", va anar a càrrec seu fins a l'any 2002.

Va publicar treballs diversos, bàsicament de divulgació i estudi del patrimoni penedesenc, a *Olerdulae* i sobretot a la revista de l'IEP *Gran Penedès* que ell va fundar i de la qual va portar la direcció i bona part de la redacció dels més de setanta exemplars que es van publicar. Les fitxes de les sortides "Coneguem el Penedès" dels primers anys de l'IEP també eren en la seva major part de l'autoria de Xavier Virella. El 1979 va rebre el premi Penedès del Concurs Sant Ramon de Penyaforç que convocava el Museu de Vilafranca per l'estudi *Catàleg arqueològic de Castellet i la Gornal* (publicat per l'IEP el 1983), i el 1984 el Museu de Vilafranca va publicar el seu estudi, conjuntament amb Esteve Cruanyes, *Piques baptismals d'immersió del Penedès i el seu entorn*. Va participar amb altres autors en el primer volum de *Els carrers de Vilanova i la Geltrú* dedicat a les viles medievals i publicat per l'Ajuntament vilanoví el 1987.

Treballador incansable i decidit promotor de la identitat penedesenca, a la mort del seu pare l'any 2000, en Xavier va preparar les edicions de diversos treballs de memòria històrica d'Albert Virella Bloda, així *La revolució d'octubre a Vilanova. Visions d'un espectador* (IEP. 2001), *Evolució històrica de l'ensenyament a Vilanova i la Geltrú i la fundació de l'Escola Pia* (IEP. 2001) i *Imatges de la pau honrosa (1939-1942)*, (El Cep i la Nansa, Vilanova. 2001).